

ДГ „Лилия” с. Брестовец община Плевен

ул. „Христо Смирненски“ №3 тел. 0884331698 e-mail: cdglilia@abv

ПРОГРАМА по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование

Въведение

Изготвянето на Програма по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование е подчинено на основните цели на предучилищното и училищното образование на образователната политика в Република България. Този процес е нормативно обоснован от Закона за предучилищното и училищното образование (чл. 5, ал. 1, т. 7-12), а приемането ѝ е в правомощията на педагогическия съвет.

Програмата се разработва от постоянно действащ екип, определен със заповед на директора на детската градина за срок от 2 години. Конкретните дейности се планират по месеци в календара на годишния план и в тематичните разпределения на образователното съдържание по групи. Актуализация се прави при нужда в началото на всяка учебна година или при промяна на нормативната уредба. Координиране на прилагането на институционалните политики за подкрепа на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в образователните институции, се създават постоянно действащи екипи, определени в правилниците за дейността на институциите. Програмата се разработва и актуализира за периоди и по ред, определени в правилника на образователната институция – чл. 19, ал. 1 от Наредба № 13/21.09.2016 г. за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование.)

Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в детската градина се осъществяват във всички възрастови групи от учителите на групите или други педагогическите специалисти:

- интегрирано в обучение по образователните направления;
- интегрирано в допълнителни форми на педагогическо взаимодействие;
- като самостоятелно образователно направление, когато иновативна или авторска програмна система предвижда това;
- в работата по различни национални и международни програми и проекти.

Резултатите, към които са ориентирани гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование, са определени като Рамкови изисквания за резултатите от обучението по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование (Приложение № 1-4 към чл. 14, ал. 2, т. 1-4 от Наредба № 13 от 21.09.2016 г. за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование).

ДГ „Лилия” с. Брестовец община Плевен

ул. „Христо Смирненски“ №3 тел. 0884331698 e-mail: cdglilia@abv

Рамкови изисквания за резултатите от обучението по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование, насочени като надграждане и разширяване на изискванията за резултатите от обучението, определени в Наредба № 5 от 2016 г. за предучилищното образование, трябва да бъдат ориентир при разработването на тематичните разпределения по образователни направления за всяка от възрастовите групи.

Начините и формите на осъществяване на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование за различните възрастови групи се определят в Програмната система на детската градина, която се разработва по реда и при условията на ДОС за предучилищното образование.

Нормативни документи за разработване на програмата:

1. Закон за предучилищното и училищното образование.
2. Наредба № 13 от 21.09.2016 г. за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование.
3. Наредба за приобщаващото образование
4. Областна и общинска Стратегия за подкрепа на личностното развитие на децата и учениците.

Вътрешноинституционални документи:

1. Стратегия за развитие на детската градина.
2. Програмна система.
3. Програми, приети от ПС и утвърдени от директора на детската градина.
4. Проекти, по които работи детската градина и др.

Основни понятия:

Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование формират в единство у децата както социални, граждански и интеркултурни компетентности, така и компетентности, свързани със здравето и поддържането на устойчива околна среда.

Гражданското образование е насочено към формиране на гражданско съзнание и граждански добродетели и е свързано със знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на гражданина и с умения и готовност за отговорно гражданско поведение.

Здравното образование е насочено към развитие на умения за създаване или поддържане на здравословен стил и условия на живот и за доброволното адаптиране към поведение, благоприятстващо здравето.

Екологичното образование е насочено към формиране на екологична култура, екологично съзнание и екологично поведение в тяхната взаимна връзка с оглед познаване на

ДГ „Лилия” с. Брестовец община Плевен

ул. „Христо Смирненски“ №3 тел. 0884331698 e-mail: cdglilia@abv

екологичните закони, защита, подобряване, управление и разумно използване на природните ресурси, както и опазване на природната среда и на екологичното равновесие.

Интеркултурното образование е насочено към усвояване на знания за различни измерения на културните идентичности и за основни характеристики на интеркултурните отношения, формиращо позитивно отношение към разнообразието във всички области на човешкия живот, както и умения и нагласи за конструктивни взаимодействия в мултикултурна среда.

Водещи принципи при реализацията на програмата:

1. Демократичност при организация на дейностите.
2. Толерантност към различията.
3. Зачитане на правата и спазване на задълженията.
4. Здравословен начин на живот.
5. Опазване на природата.

Основни цели:

1. Запознаване децата с организация на гражданското общество.
2. Формиране на отношение към общочовешките ценности.
3. Гарантиране участие на децата с различни социални роли в дейности на общности.
4. Изграждане на автономна и активна личност.

Оперативни цели:

1. Придобиване на основни познания за глобалния свят и неговите общи ценности.
2. Възприемане на своята идентичност, приемане и зачитане различията между хората и културите.
3. Взаимодействие с членовете на семейството си, общността и другите хора по конструктивен и уважителен начин.
4. Формиране на умения за активност, поставяне на цели, обосновано и критично изразяване на мнение.
5. Осъзнаване връзките между отделните сфери на обществения живот и причините за социалните неравенства, екологичните и глобалните предизвикателства.
6. Поемане на отговорност за поведението си, за постъпките си, за своя живот и този на другите хора.
7. Запознаване с основни правила за здравословен начин на живот и екологосъобразно поведение.

Анализ на политиката на детската градина за осъществяване на гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование

Силни страни:

ДГ „Лилия” с. Брестовец община Плевен

ул. „Христо Смирненски“ №3 тел. 0884331698 e-mail: cdglilia@abv

- *наличие на опит за реализиране на програми или работа по проекти, свързани с темата;*
- *обучени или учители с проявен интерес по проблеми, отнасящи се до гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование на деца;*
- *утвърдени символи и ритуали в детската градина;*
- *разработван Празничен календар;*

Слаби страни

- *не е утвърдена Система за награждаване;*
- *степен на изграденост на възпитателна среда – към на символи, на награди, пилони за знамена, униформи за деца и учители и др.;*
- *опит в провеждане на благотворителни акции;*
- *организиране на кампании, подкрепящи здравето, толерантността, правата на човека, опазването на околната среда.)*

Възможности:

- *осъществяване на основните и стратегическите цели;*
- *разработване на проекти;*
- *нови форми за работа с родителите, обществени организации и културни институции;*
- *осигуряване на допълнителни средства за инициативи свързани с гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование.*

Рискове: недопускане използването на дейностите по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование за политически цели

Дейности за организация на взаимодействието

Дейност	Форми и време за изпълнение	Участници/Отговорник	Забележка
Организиране на образователния процес в детската градина чрез поставяне на детето в активна позиция.	педагогически ситуации по образователни направления	директор учител на групата	съгласно Програмната система на детската градина

ДГ „Лилия” с. Брестовец община Плевен

ул. „Христо Смирненски“ №3 тел. 0884331698 e-mail: cdglilia@abv

Допълнителни форми на педагогическо взаимодействие.	Празници; посещения на музеи и др. обекти; групи по интереси, школи, арт-работилници и др.	педагогическ и специалисти	съгласно плановете на различните групи
Разработване на иновативна Програмна система, с акцент гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование.	начало на нова учебна година	авторски колектив	Процедури за приемане и утвърждаване съгласно Наредба № 5/2016 г. за предучилищно образование
Разработване и участие в международни проекти и национални програми.	обявените срокове	работни групи	съгласно поканите за участие
Актуализиране/или разработване на Система от символи и ритуали в детската градина.	по всяко време на учебната година при спазване на процедурата	директор	Процедура за приемане от Педагогически съвет и утвърждаване със заповед на директора
Провеждане на: <ul style="list-style-type: none"> • откриване и закриване на учебна година; • посрещане на децата от първа група; • връчване на Удостоверения за завършена подготвителна група; • Патронен празник. 	по календар	директор учител на групата	тези тържества се провеждат при условие, че са приети чрез Системата за символи и ритуали в ДГ
Връчване на Грамоти за учители и родители, допринесли за развитие на общността и деца, участници в състезания и конкурси.	при провеждане на събитието или в края на учебната година	директор	критериите трябва да са добре обмислени и предварително обявени
Оформяне на кът с символите – знаме, лого, химн на детската градина.		работна група	положителна практика е в този кът да има повече информация за символите, например автор на химна, да е паспартирана заповедта за утвърждаване и т.н.

ДГ „Лилия” с. Брестовец община Плевен

ул. „Христо Смирненски“ №3 тел. 0884331698 e-mail: cdglilia@abv

Дейности по внедряване на униформа или елементи от униформа, тениски с логото, шапки и др.	начало на учебна година или за Патронен празник	директор	могат да се използват при участие в обществени мероприятия и допринасят за формиране на съзнание за принадлежност
Самостоятелно провеждане или участие в национални и местни празници – тържества за национални герои, будители, известни личности.	по календар	директор	необходимо е да се прецизира участието в зависимост от възрастта на децата
Инициативи, свързани с международни дати: <ul style="list-style-type: none"> • 22 март – Световен ден на Земята; • 2 април – Международен ден на детската книга; • 31 май – Световен ден без тютюнопушене; • 16 ноември – Международен ден на толерантността; • 18 ноември – Световен ден в памет на жертвите от катастрофи и др.	по календар	учители на групата	инициативите и свързаните с тях дейности трябва да са съобразени с възрастта на децата
Честване на Коледа, Великден и други празници от народния календар.	по календар	директор	тържествата могат да се използват за запознаване с народните традиции, като се търси активното участие на детето
Организиране работилници за родители.	предхождат празниците	учители на групата	тази форма за организация на взаимодействието с родителите може да се използва, както за изработване на реквизити за празниците, така и за формиране на общност
Провеждане на благотворителни акции и	по инициатива	директор учител	децата и родителите трябва да знаят и

ДГ „Лилия” с. Брестовец община Плевен

ул. „Христо Смирненски“ №3 тел. 0884331698 e-mail: cdglilia@abv

концерти – събиране на дрехи, играчки, храни, използвани батерии, капачки и др.			приемат каузата
Дейности, свързани с успешното интегриране на деца от различни етноси и изповедания.		директор учител на групата	подборът на съдържанието трябва да бъде направен прецизно с помощта на специалисти по съответната етническа култура
Педагогически ситуации от тематична област „Безопасност на движението по пътищата“.	по график	учителите на групата	Съгласно методическите указания към програмите, утвърдени със Заповед № РД 09-2684/ 20.09.2018 г. на Министъра на образованието
Дейности от Планове за противопожарна защита, бедствия, аварии и катастрофи, в т.ч. провеждане на обучението за защита при бедствия и оказване на първа долекарска помощ с децата от детските градини от тематична област „Действия при бедствия, аварии, катастрофи и пожари“.	по график	директор	Освен проиграване на Планове за безопасно извеждане, на децата трябва да се подсигурят наблюдения в Пожарна служба, познавателни книжки, дидактични материали и др.
Превенция на насилието, справяне с гнева и агресията и мирно решаване на конфликти.	разисквания по ежедневни проблемни ситуации	учители на групата	Необходимо е системно да се работи за формиране на екип, спазване на права и задължения, отговорност за негативни постъпки.
Възпитаване в трайни навици за отдаване на почит и израз на националното самосъзнание чрез: • изслушване на националния химн в	при тържествени моменти	директор	